

Zasedání „Náš region – Naše dědictví – Kdo jsme my a co chceme“

26.01.2018, zasedací místnost Deutsches Brennstoffinstitut, Freiberg

Cíle

Zasedání „Náš region – Naše dědictví – Kdo jsme my a co chceme“ bylo uskutečněno jakožto druhé pořádání v rámci vzdělávacího projektu „Naše světové dědictví – Hornická kulturní krajina Erzgebirge/Krušnohoří“. Pořadatelem byly Ústav studií kulturního dědictví v Mezinárodní akademii v Berlíně/Institut Heritage Studies (IHS) in der Internationalen Akademie Berlin (INA) a Ústav průmyslové archeologie, historie vědy a techniky, Technická univerzita Hornická akademie ve Freibergu/Institut für Industriearchäologie, Wissenschaft- und Technikgeschichte (IWTG) der TU Bergakademie Freiberg. Zasedání mělo za cíl, ty spolky shromáždit, které se zabývají s nehmotným dědictvím jako hlavní aktéry při uchovávání historického hornického (světového) dědictví a podporovat je při péči o jejich kulturní dědictví a provedení jejich kulturního dědictví. Kromě toho šlo i o to, aby se zjistilo, jaké úspěchy a výzvy mají spolky při uchovávání jejich kulturního dědictví, kde a jakou institucí si přejí víc podpory při jejich práci.

Pozadí

Nehmotné dědictví Krušných hor obsahuje rozmanité obyčeje a tradice jak například hornické přehlídky, poslední šichty před Vánoci, hudba a poklad písní jakož i řemeslnické umění, které místní a regionální spolky žijí a o které se starají: Spolky, které se dobrovolně zabývají s hornickým dědictvím (hornické spolky), rozhodně přispějí k tomu, aby byla hornická kulturní krajina jakož i hornická kultura a hornické tradice živě zachovány a aby byla regionální identita posílena. Spolky mají být ve workshopech kvalifikovány takto, aby jejich kulturní tradice i v budoucnosti zachovaly a pečovaly, a zároveň i takto, aby poskytovaly pro obyvatelstvo možnosti tyto tradice zažít. Jde především o to, hornické spolky podporovat v tom, že můžou nadchnout mladé lidi pro zachování a pokračování krušnohorských tradic.

Průběh

Na zasedání se zúčastnili zástupkyně a zástupci z hornických spolků, kulturních institucí a dalších kulturních zařízení.

Profesor Albrecht (IWTG) zahájil zasedání, přivítal účastnice a účastníky a představil projekt EU pod názvem „Naše světové dědictví – Hornická kulturní krajina Erzgebirge/Krušnohoří“. Friederike Hansell (IWGT) představila žádost Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří o zápis do Seznamu světového dědictví UNESCO a vysvětlila celosvětový význam krušnohorského hornictví. Zdůraznila též význam nehmotného kulturního dědictví pro kulturní krajiny v kontextu světového dědictví a důležitou roli aktérů, kteří se zabývají nehmotným dědictvím a starají se o ochranu a uchovávání hornického dědictví.

Dr. Andreas Brzezinski (Živnostenská komora v Drážďanech) podtrhl význam řemesla pro uchovávání hmotného a nehmotného kulturního dědictví. Poukázal na diskusní kruh pod názvem Památková péče, který je organizován Živnostenskou komorou v Drážďanech a který komunikuje například řemeslné vědomosti ohledně správného uchovávání památkově chráněných objektů. Řemesla poznamenaná hornictvím jsou dnes spíše vzácností. V této souvislosti se dr. Brzezinski vyslovil pro cílevědomé „Zdědění technologií“ a promluvil zde o spojení k spolkům účastnícím se zasedání.

Heino Neuber (Saský zemský svaz hutních a horních bratrstev) hovořil o působivých historických tradicích Krušných hor, které se zčásti teprve během zániku a po zániku aktivního hornictví etablovaly v dnešní podobě k identifikaci obyvatelstva. Zdůraznil jejich význam pro budoucí vývoj. Zemský svaz s celkem 3.300 členů zahrnuje všechny oblasti hornického dědictví a zasadí se o uchovávání hmotného a nehmotného dědictví. Pan Neuber se vyslovil pro víc administrativní a finanční podpory aktivních spolků, aby bylo jejich práce tímto způsobem oceněno.

Po úvodních přednáškách zasedání pokračovalo v pracovních skupinách. V první části „Kdo jsme my“ se spolky vzájemně představily a informovaly o jejich práci. Po obědě následovala přednáška Marlena Meißnerové (odbornice na nehmotné dědictví ve spolkové zemi Braniborsko) na téma: „Kulturní kapitál platí (Cultural Capital Counts) – uplatňování nehmotného dědictví na příkladu projektu EU“. V druhé části byly v pracovních skupinách na téma „Co chceme“ shromažďovány tematické oblasti a otázky spolků jakož i společně zjištěny jejich potřeby.

Heino Neuber hovoří o tradicích regionu (vlevo); Dr. Andreas Brzezinski přednáší o řemeslu jakožto nehmotné dědictví (vpravo)

Profesor Albrecht (IWTG) přivítá účastníky se zasedání (níže)

Výsledky pracovních skupin

Následující tematické oblasti a otázky diskutovali účastníci se zasedání ohledně požadavku na jejich další prohloubení prostřednictvím workshopů týmu evropského projektu:

Světové dědictví: Účastníci se zasedání si přáli neustále aktuální informovanost o žádosti o zápis do Seznamu světového dědictví UNESCO a o všech běžících aktivitách v této souvislosti. Zdůraznili, že titul světového dědictví bude především ležet na bedrech spolků a že z toho důvodu mají zejména spolky zvláštní odpovědnost. Právě spolky by mohly zajistit, aby na cestě k světovému dědictví bylo zahrnuto také obyvatelstvo. Podtrhly význam kulturního dědictví Krušných hor a zdůraznily, že jehož ochrana a uchovávání a tím i práce spolků jsou a budou důležité, a to bez ohledu na udělení titulu světového dědictví. Prvním krokem k tomu účelu může být zavedení pravidelného informačního lekáku.

Financování a odbourání byrokracie: Mnozí účastníci se zasedání hovořili o výzvy při financování projektů a práce spolků. Projektové žádosti spolků často ztroskotaly na byrokracii při řízení ve věci žádosti anebo kvůli chybějícím vlastním prostředkům, případně i kvůli nezbytnosti předběžného financování. Chyběly nekomplikované možnosti financování a/nebo profesionální podpora ze strany podporných institucí při vypracování žádostí.

Dokumentace a převod vědomostí: Účastníci se zasedání vyjádřili přání, že vědomosti o historickém hornickém dědictví budou archivovány a veřejnosti zpřístupněny. Spolky by mohly tento „Archiv vědomostí“ využívat jakožto platforma pro vědeckou výměnu. Dokumenty by mohly být taktéž využívány jakožto základ, například pro další práci při zprostředkování vědomostí. V této souvislosti se naskýtal otázka, kdo bude se starat o tento „Archiv vědomostí“ a všem dát k dispozici.

Dorost: Mnohé spolky poukázaly na problém přestárnutí. Jen málo dospívajících a mladých lidí by aktivně do práce spolků zahrnovalo. Z toho důvodu by měly být vypracovány projektové záměry a atraktivní projekty, které se zaměřují na mladé lidi a motivují mladé lidi k tomu, aby se podíleli na uchovávání svého dědictví a aby to považovali za svůj úkol. Spolky zdůraznily význam práce týkající se péče o mládež pro trvalé zachování hornických tradic. Diskutovalo se též o spolupráci mezi školami a institucemi práce týkající se péče o mládež, při čemž tato spolupráce byla perspektivně považována za důležitý úkol.

Zprostředkování vědomostí a práce s veřejností: Spolky zprostředkují návštěvníkům význam objektů a tradic Krušných hor. Potřebné k tomu jsou lidské zdroje, rozsáhlé vědomosti ale i finanční prostředky a kompetence při zprostředkování. Diskutovalo se též o otázce, jak světové dědictví UNESCO může být zprostředkováno v budoucnosti. Přemýšlelo se o tom, zda a jak by mohly tyto požadavky být realizovány. Spolky již nyní provádějí cílenou práci s veřejností, aby informovaly obyvatelstvo o ochraně a uchovávání hornického kulturního dědictví. Konstatovalo se také, že je potřebné posílit kompetence spolků a podporovat je při práci s veřejností. Formulovalo se také přání o podporu při muzeální zpracování vědomostí ohledně objektů a lokalit.

Zásadně lze také konstatovat, že spolupráce a vzájemně propojení spolků musí být upevňovány a podporovány, aby byly takto umožňovány převod vědomostí a vzájemně podpora. Mimo to byly tematizovány otázky řízení kapacit ve spolcích a podpora ohledně vícejazyčných nabídek zprostředkování vědomostí.

Výhled

Na základě výsledků zasedání budou IWTG a IHS vyvíjet a organizovat řadu workshopů, které od podzimu 2018 mají být realizovány v rámci vzdělávacího projektu „Naše světové dědictví“. Workshopy budou regionálně nabízeny a budou zohledněny potřeby, které jsou výše uvedené.

**Chtěli bychom poděkovat všem účastníkům se zasedání za aktivní účast a těšíme se na další spolupráci na projektu
„Naše světové dědictví – Hornická kulturní krajina Erzgebirge/Krušnohoří“.**

Další informace o projektu EU „Naše světové dědictví – Hornická kulturní krajina Erzgebirge/Krušnohoří“ najdete na internetových stránkách pořadatelů:

Internetová stránka IHS: heritagestudies.eu

Internetová stránka IWTG: tu-freiberg.de/unser-welterbe

Autorské právo za všechny fotografie: IHS, 26.01.2018